

Vyšší psychosociální potřeby

Psychosociální potřeby

- Vyšší psychosociální potřeby (sociální a společenské):
- **láska** – mateřská, milenecká, partnerská, pozitivní vztah člověka
- **sounáležitost** – někam patřím
- **důvěra** – potřebuji věřit zodpovědnost
- **komunikace** – domluvení se, jazyk
- **rodina** – základ pro dítě
- **přátelství** – vyšší u mužů
- **péče o druhé**
- **identita** – potřeba spojit se s někým
- **pozitivní vztah** – vytvářet pozitivní vazby

Afiliace

- z **lat. afiliatio** - přijetí nebo také **přátelské**, akceptující, otevřené sociální chování, které se vyznačuje vyhledáváním přítomnosti druhých lidí, zájmem o spolupráci, komunikaci a sociální kontakty
- psychická potřeba, související s potřebou lásky, přátelství a spolupráce, která vyplývá z potřeby bezpečí, kterou sociální interakce umožňuje saturovat.
- Opakem je **hostilita**, která se projevuje **nepřátelstvím**, odmítáním spolupráce a kladných sociálních vztahů ve skupině.

Afiliace z psychologického hlediska

= potřeba sociálního kontaktu či intimity je vrozenou a primární potřebou člověka, pozorovatelnou již v nejranějších stádiích jeho ontogenetického vývoje a jejíž frustrace vede k závažným deprivacním poruchám

- Afiliace je motiv podněcující a řídící prosociální chování člověka.

Afiliace z psychologického hlediska

- Afiliační motivaci stimulují tendence srovnávat se s druhými lidmi (získání zpětné vazby) a snaha člověka podělit se o pocity úspěchu, radosti či spokojenosti
- V situacích nejistoty a ohrožení sílí u většiny lidí sklon kooperovat - předpoklad jistějšího materiálního, informačního a emocionálního prospěchu

- Afiliační motivy determinují vztahy s lidmi:
- vytvoření instrumentálního sociálního vztahu
- dosažení určitých cílů v situacích, kdy lidé jsou vzájemně zaměnitelní – člověk pouze prostředkem
- Vytvoření emocionálně intimních sociálních vztahů – nezaměnitelný člověk je sám o sobě cílem

Úroveň afiliace

Vysoká-vysoké sebepojetí-navazování široké škály povrchních sociálních interakcí sebepotvrzování jako cenných, nepostradatelných a oblíbených jedinců.

Nízká- nízké sebepojetí- kompenzace nedostatku pocitů bezpečí, jistoty, sebepřijetí a redukuje pocity nepříjemné individuální samoty

- snaha připoutat k sobě druhé, je motivována redukcí úzkosti, která by mohla nastat v důsledků sociálního nepřijetí či dokonce vyloučení

Proč lidé navazují kontakt s druhými

1. Ověření našeho chápání sociální reality, na čem se shodneme s (významnými) druhými, tomu věříme. Tendence k afiliaci vzrůstá v nejistotě a zejména v situacích ohrožení. Pouhá přítomnost druhého člověka snižuje úzkost a napomáhá nalezení vhodných způsobů reakce na ohrožující situace.
2. Přítomnost blízké osoby umocňuje pocity štěstí v radostných chvílích a naopak poskytuje úlevu při zármutku, bolesti a zklamání neboli sdílená radost, dvojnásobná radost, sdílený žal, poloviční žal.

Proč lidé navazují kontakt s druhými

- 3.** Interakce poskytuje podněty pro srovnávání, osvojování nových poznatků a zpětnou vazbu pro akty našeho vlastního chování.
- 4.** V interakci se očekává odměna za úspěšné vynaložené úsilí. Ocenění od jiných zvyšuje sebehodnocení.
- 5.** Spolupráce a společné dosahování výkonu přináší uspokojení.
- 6.** Sdílení názorů, postojů a možnost jejich prodiskutování, sdílení důvěrných (jiným nepřístupných) informací přináší uspokojení.
- 7.** Těsné vztahy přináší pocit bezpečí, vědomí, že se má na koho obrátit ve složitých životních situacích.

Potřeba lásky

- Je podmínkou pro duševní zdraví (pozitivní vztah; vyjadřuje, že někomu patřím)
- je potřeba milovat a potřeba být milován (dávat a dostávat)
- je to potřeba- náklonnosti (první pozitivní vztah k někomu, pokud nic – lhostejnost, první stupeň lásky, sympatie, láska má větší dimenzi)
-sounáležitosti (někomu patřím, zařazen, integrován)
- být sociálně integrován

Láska je vztah

- erotický (milenecký) – **EROS**
- rodičovský (mateřská), přátelský (bez erot. podtextu) – **FILIA**
- láska k bližnímu (křesťanská) – **AGAPE**
- Lásku lze dělit podle toho, na jakém vztahu je založena:
 - ☐ **Citově – sexuální vztah** (láska milenecká, partnerská, manželská, romantická)
 - ☐ **Vztah rodiče – děti** (láska mateřská, otcovská, sesterská, bratrská)
 - ☐ **Vztah hlubokého přátelství**
 - ☐ **Vztah k bližnímu** (láska křesťanská, sousedská)

Potřeba lásky

- Sociobiologická teorie lásky- láska je 3-4letá hormonální změna, která je doprovázena příjemnými pocity a sloužila k ochraně reprodukčního cyklu
- Trojúhelníková teorie lásky
- R. J. Sternberg – láska má 3 komponenty, které lze uspořádat do trojúhelníkového modelu: intimita, vášně a rozhodnutí/závazek.

INTIMITA

vášeň **intimita**

intimita **oddanost**

**ÚPLNÁ
LÁSKA**

VÁŠEŇ

ODDANOST

vášeň **oddanost**

Láska mateřská

- daná biologicky, míra připoutání (pláč, smích, styl výchovy ...)
- Výchova je záměrné, cílevědomé působení na jedince ve smyslu formování a rozvíjení osobnosti.
- Má adaptační, anticipační a permanentní charakter.

Styl výchovy -autoritářský

- mocenské požadavky, vyžaduje poslušnost → trest
- minimum diskuzí a argumentů
- dospělí se nezatěžují zkoumáním pocitů dítěte
- → dítě se snaží zavděčit + dítě ví, co se smí a co již ne - dítě se podřizuje, ↓ sebeúcta, úzkostné, chybí schopnost riskovat a tvořit
- Ne udělej, co ti říkám

Permisivní

- vše dovoleno
- neklade nárok na čas
- rodič se vyhýbá konfrontaci s dítětem
- netrestá, pouze hrozí
- + průbojnost, samostatnost
- — chybí jistota, zodpovědnost, postrádá zábrany, neakceptují pravidla jiných

Jak chceš ty broučku

Zanedbávající

- minimální nároky
- rodiče odtažití, odmítaví, neudávají řád
- žádné projevy lásky
- nezájem o potřeby dítěte
- + žádné
- — asociální chování, vliv na sebedůvěru a sebepojetí, problémy s navázáním kontaktu

Ne teď ne nemám čas

Demokratický

- jasná pravidla, v rámci nich lze chybovat
- o chybách se diskutuje
- rodič reaguje na potřeby dítěte
- rodič náročný x vstřícný vůči názorům
- vymezení představ o správném chování, důsledky
- + děti živé, veselé, zodpovědné
- — rodiče dávají příklad → práce na sobě samém

Pojďme si o tom povídat

